مجله‌ی توسعه‌ی آموزش در علوم پزشکی
دوره‌ی ۸، شماره ۱۷، بهار ۹۴ ، صفحات ۵۸ تا ۶۹

تاثیر تدریس روش تحقیق مبتنی بر کاربرد در مراقبت ها و طراحی پژوهش بر آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس

فرح مادرشاهیان[۱]، محسن حسن آبادی[۲]، دکتر سهیلا خزاعی[۳]

نویسنده مسوول: بیرجند، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی f_madarshahian@yahoo.com

دریافت: ۹۳/٤/۲ پذیرش: ۹۳/۱۰/۸

چکیده

زمینه و هدف: *تدریس سنتی روش تحقیق با آگاهی و رضایت کم همراه است. لذا در این بررسی تاثیر تدریس روش تحقیق مبتنی بر کاربرد در مراقبت ها و طراحی پژوهش بر آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس مطالعه شد.*

روش بررسی: *در این مطالعه نیمه‌تجربی دانشجویان ترم۵ رشته‌ی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال۱۳۹۱به‌صورت سرشماری انتخاب شدند و جهت تدریس روش تحقیق به۲گروه ۳۹ نفری تجربی و کنترل تخصیص یافتند. مداخله شامل آموزش کاربردهای روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت ها؛ مانند" آموزش بکارگیری اصول جمع آوری اطلاعات تحقیق در نیازسنجی آموزش به بیمار"، تهیه‌ی طرح پیشنهادی تحقیق و اجرای پیش مطالعه آن طی تدریس بود. پیامدهای مداخله نمرات آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس بود. تدریس گروه کنترل به‌صورت بحث گروهی بود. دو پرسشنامه پژوهشگرساخته در آغاز و پایان مطالعه استفاده شد. نمرات آگاهی از روش تحقیق توسط۲۰سوال چهار گزینه ای(نمره کل۲۰-۰)، نگرش نسبت به تحقیق با ۱۲گویه(نمره کل۶۰-۱۲) و رضایت از تدریس به‌وسیله‌ی ۲۱گویه(نمره کل۱۰۵-۲۱)سنجش‌شد. اطلاعات با آزمون‌های کای‌دو، تی‌مستقل و زوج تجزیه و تحلیل شد.*

یافته ها: *پس از مداخله، میانگین نمره کل آگاهی ($P<۰/۰٤۱$) نگرش ($P<۰/۰۲۸$) و رضایت از تدریس گروه تجربی بالاتر از گروه کنترل بود($P<۰/۰۰۱$).*

نتیجه گیری: *آموزش طراحی تحقیق و کاربردهای آن جهت مراقبت‌ها در افزایش آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس موثر بوده و یادگیری مهارت های تحقیق جهت ارتقاء کیفیت مراقبت ها در آن نقش دارد.*

واژگان کلیدی: ***روش تحقیق، آگاهی، نگرش، رضایت، تدریس***

مقدمه

توسعه علوم پزشکی مبتنی بر تحقیق است (۱) و تدریس روش تحقیق در ایجاد نگرش مثبت در دانشجویان نسبت به علم، ارتقای توانایی های شغلی(۲) و درک بهتر جایگاه پژوهش در تولید علم نقش دارد(۳). با این وجود تدریس و یادگیری آن یک چالش است(۵-٤). چون تدریس سنتی روش تحقیق با یادگیری(٦) و رضایت کم همراه است(۷) طراحی تدریس به‌صورتی که با افزایش مشارکت (۸) و علاقه دانشجویان همراه باشد پیشنهاد شده است (۹).

در طی تدریس درس روش تحقیق، آموزش کاربردهای آن مانند"استفاده از اصول تحقیق در ارایه‌ی مراقبت های مبتنی بر

۱- کارشناس ارشد آموزش پرستاری داخلی و جراحی ، مربی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۲- کارشناس ارشد آموزش پرستاری بهداشت عمومی و جامعه ، مربی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۳- فوق تخصص بیماری های عفونی کودکان ، دانشیاروزارت بهداشت

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

شواهد" می تواند با افزایش یادگیری و رضایت دانشجویان همراه گردد(۱۰). رویکرد فوق نگرش منفی دانشجویان مبنی بر ارزشمند نبودن درس روش تحقیق را اصلاح نموده و کاربرد این درس را در ارایه‌ی مراقبت‌های بهداشتی درمانی شفاف می نماید(٦).

ارایه‌ی مراقبت ها با رویکرد مبتنی بر شواهد شامل پنج مرحله است: تنظیم یک سوال در ارتباط با یک مشکل بهداشتی درمانی، جستجوی شواهد برای پاسخ دادن به سوال، ارزیابی شواهد از نظر صحت مانند عدم تاثیر سوگیری و عوامل مخدوش کننده بر آن، کاربرد شواهد در مراقبت و ارزیابی اثربخشی آن (۱۱و۷). آگاهی از روش تحقیق جهت اجراء مراحل فوق ضروری است(۱۲) و کلیه‌ی کارکنان بهداشتی باید بتوانند مراقبت ها را با این رویکرد ارایه نمایند(۱۳). ارایه‌ی مبتنی بر شواهد مراقبت ها موجب افزایش یادگیری می‌گردد(١٤).

با این وجود پس از تدریس سنتی روش تحقیق دانشجو فاقد توانمندی ارایه "مراقبت مبتنی بر شواهد" است (۱۵و۱۲).

هدف پزشکی مبتنی بر شواهد بهبود کیفیت مراقبت‌های بهداشتی و درمانی با استفاده از نتایج تحقیقات معتبر جهت تصمیم گیری‌های بالینی است (۱۷-۱٦).

یادگیری روش تحقیق از طریق مشارکت فعال دانشجو طی تدریس(۱۸) و تلفیق آموزش تئوری و عملی افزایش می‌یابد(۱۹). تدریس روش تحقیق مبتنی بر کاربردهای آن در ارایه‌ی مراقبت‌های بهداشتی (۲۰) و به‌طور هم زمان تنظیم طرح پیشنهادی یک تحقیق توسط دانشجویان؛ اطمینان، یادگیری جامع و توانایی بالاتر در ارایه‌ی مبتنی بر شواهد مراقبت ها را افزایش می‌دهد(۱۷).

این رویکرد موجب سازمان دهی بهتر مفاهیم تحقیق و آگاهی‌های منفصل دانشجویان از تحقیق می‌گردد(۲۱). آموزش کاربردهای روش تحقیق و طراحی طرح پیشنهادی تحقیق موجب افزایش مشارکت عملی دانشجویان جهت یادگیری (۸) و ارتقای انگیزه و درک آنان از به‌کارگیری نتایج تحقیقات جهت ارتقای کیفیت مراقبت‌ها می‌شود(۱۷و۸).

در مطالعات قبلی جهت افزایش یادگیری و رضایت دانشجویان؛ رویکرد تنظیم "طرح پیشنهادی یک تحقیق" استفاده شده است زیرا تنظیم عنوان و روش کار تحقیق و جستجوی مقالات موجب افزایش علاقه (۲۲) کاهش اضطراب، افزایش نگرش مثبت (۲۳) و یادگیری بهتر روش تحقیق می گردد(٢٤).

نتایج مطالعه‌ی هنوخ و همکاران با رویکرد مشارکت دادن دانشجویان در جمع آوری اطلاعات یک تحقیق بالینی نشان دهنده‌ی افزایش یادگیری و رضایت از تدریس است (۹). در مطالعه‌ی نیوتن و همکاران نیز دانشجویان پس از جمع آوری اطلاعات یک پژوهش از بیماران و مشارکت در تجزیه و تحلیل آماری آن اعتقاد داشتند که این فعالیت موجب یادگیری مباحث علمی و رضایت از تدریس می‌گردد(٢٤).

اگر در تدریس روش تحقیق، کاربرد آن در حل مشکلات بهداشتی مورد تاکید باشد (۲٦-۲۵) و تنظیم یک طرح تحقیق و اجرای یک پژوهش به‌صورت تیمی صورت گیرد، به افزایش آگاهی و رضایت از تدریس منتهی می گردد(۲۷و۱۷). چون فقط کاربرد روش تحقیق در "ارایه‌ی مراقبت مبتنی بر شواهد" در برخی از مطالعات قبلی جهت افزایش آگاهی و رضایت دانشجویان پیشنهاد گردیده (١٤-۱۱) و نقش آموزش کاربردهای متعدد روش تحقیق در ایران و کشورهای دیگر مطالعه نشده است، در این بررسی تاثیر تدریس روش تحقیق مبتنی بر کاربرد در مراقبت ها و طراحی پژوهش بر آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس مطالعه شد.

روش بررسی

در این مطالعه‌ی نیمه تجربی جهت تدریس درس روش تحقیق، دانشجویان ترم ۵ رشته‌ی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۱۳۹۱ با نمونه گیری سرشماری

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

انتخاب شدند. معیارهای ورود دانشجویان به مطالعه، عدم شرکت در کلاس های درس روش تحقیق در ترم های تحصیلی گذشته و رضایت آنان جهت مشارکت در این مطالعه بود.

در صورتی که دانشجو قبلا در جلسات تدریس درس روش تحقیق، کارگاه های مرتبط و یا در انجام تحقیقات مشارکت نموده بود و فاقد رضایت جهت همکاری در این مطالعه بود از مطالعه حذف می‌گردید(۱۷). کلیه‌ی دانشجویان دارای معیارهای ورود به مطالعه بودند و تا پایان مطالعه با پژوهشگران همکاری نمودند و در کلیه‌ی جلسات تدریس درس روش تحقیق حاضر شدند.

دانشجویان شامل دو گروه و هر گروه از ۳۹ دانشجوی مذکر و مونث تشکیل شده بود که به‌طور مستقل از یکدیگر در دانشگاه پذیرفته شده بودند و در دو کلاس به‌طور مجزا مشغول به تحصیل در یک ترم تحصیلی یکسان بودند. جهت تدریس درس روش تحقیق، دو گروه دانشجویان توسط یک عضو هیات علمی آموزش دیده که از اهداف و گروه های مطالعه مطلع نبود به گروه یک و گروه دو نام گذاری شدند.

سپس بین اعداد ۱ (گروه اول دانشجویان) و ۲ (گروه دوم دانشجویان) یک بار قرعه کشی شد که نتیجه آن گروه ۱ بود. یکبار هم بین دو گزینه "رویکرد تدریس روش تحقیق مبتنی بر کاربرد در مراقبت ها وطراحی پژوهش" (گروه تجربی) و "رویکرد تدریس روش تحقیق به‌صورت بحث گروهی" (گروه کنترل) قرعه کشی شد که نتیجه آن رویکرد اول بود. در نتیجه گروه ۱ دانشجویان به رویکرد اول تدریس و گروه دوم به رویکرد بحث گروهی تخصیص یافت.

تعداد ساعات برگزاری کلاس های درس روش تحقیق در طی هفته، سرفصل های درس، مدرس و مدت زمان کل تدریس در طی ترم تحصیلی جهت هر دو گروه یکسان بود. جهت شرکت در این مطالعه رضایت نامه از کلیه‌ی دانشجویان اخذ شد و پس از کسب اجازه از مراجع ذیصلاح دانشگاه بررسی انجام شد.

مداخله شامل آموزش کاربردهای روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت های مختلف مانند "مراقبت مبتنی بر شواهد" و تهیه‌ی طرح پیشنهادی تحقیق و اجرای پیش مطالعه آن طی تدریس درس روش تحقیق بود. رویکرد فوق می‌تواند با افزایش علاقه (۲۸و۹)، درک کاربردی بودن روش تحقیق (۲۹) و مشارکت عملی دانشجویان در طی تدریس همراه گردد(۸-۷). در مطالعه‌ی فوق کاربردهای متعدد روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت ها؛ مانند آموزش به بیمار، مراقبت های جامع نگر، ارتباط با بیمار و اندازه گیری ها در طب بالینی آموزش داده شد تا دانشجویان از ضرورت و کاربردهای روش تحقیق آگاه گردند(٢٤).

دانشجویان گروه تجربی به ۱۱ گروه کوچک تقسیم و در طی تدریس درس تا پایان ترم تحصیلی ۱۱ طرح پیشنهادی پژوهشی را تهیه و پیش مطالعه‌ی آن‌ها را انجام دادند. این رویکرد قادر است موجب افزایش مشارکت عملی دانشجویان در یادگیری روش تحقیق گردد (۸). به‌کارگیری گروه های دانشجویی ۲ تا ٤ نفره(گروه های کوچک) موجب کاهش فشار کار، حمایت بیشتر(۷)، فعالیت کلیه‌ی دانشجویان در کار عملی تحقیق(۱۰) و مدیریت بهتر آنان طی تدریس گردد(۳).

دانشجویان گروه تجربی با راهنمایی مدرس در طی ترم تحصیلی توانستند در حیطه های بهداشت روان بیماران، روش‌های کنترل عفونت، رضایت شغلی پرستاران و رضایت بیماران از مراقبت های ارایه شده و خشونت بر علیه پرسنل بیمارستانی طرح پیشنهادی تحقیق گروه خود را آماده و پیش مطالعه آن‌ها را انجام دهند.

در گروه کنترل دانشجویان در۱۲ جلسه تدریس سرفصل‌های درس روش تحقیق از کتب مرجع به روش بحث گروهی شرکت نمودند. در هر دو گروه سرفصل‌ها و اهداف اختصاصی درس روش تحقیق تا پایان ترم تحصیلی تدریس شد. پیامدهای مداخله؛ نمرات آگاهی، نگـرش و رضایـت از

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

تدریس روش تحقیق بود.

جهت سنجش آگاهی و نگرش دانشجویان به‌ترتیب تعداد ٤٠ سوال چهار گزینه ای(دو مجمو عه هر یک حاوی ۲۰سوال) و ٢٤ گویه(دو مجموعه هر یک حاوی ۱۲گویه نگرش) که به‌صورت زوج با یکدیگر مشابه اما دارای انشای متفاوت بودند مورد استفاده قرار گرفت. به‌صورت تصادفی یک مجموعه در آغاز و مجموعه دوم در پایان مطالعه مورد استفاده قرار گرفت. ۲۱ گویه محقق ساخته نیز در پایان مطالعه جهت سنجش رضایت از تدریس مورد استفاده قرار گرفت.

در این مطالعه از دو پرسشنامه خود پاسخ؛ پیش آزمون و آزمون پایانی به‌ترتیب قبل و پس از مداخله جهت جمع آوری اطلاعات در آغاز و پایان مطالعه استفاده شد که بر اساس بررسی های مشابه(۲۷)، مطالعات مرتبط(۳۲-۳۰) و نتایج پیش مطالعه تنظیم گردیده بودند.

پیش آزمون دارای سوالات آگاهی، نگرش و دموگرافیک بود. آگاهی توسط۲۰سوال چهار گزینه(نمره‌ی کل۲۰-۰) که در ابعاد کاربردهای روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت‌ها و طراحی پژوهش بود، مورد سنجش قرار گرفت. نگرش با ۱۲گویه(نمره‌ی کل٦٠-۱۲) مرتبط با فواید و ضرورت وجود درس تحقیق و کاربرد آن در مراقبت های بهداشتی و درمانی تعیین شد. جنسیت دانشجو، میانگین معدل ترم های تحصیلی گذشته دانشجویان، نمره‌ی درس اپیدمیولوژی که در بخشی از درس فوق رویکردهای تحقیق در بهداشت عمومی مورد بحث قرار می‌گیرد و تعلق دانشجو به هر یک از دو رویکرد تدریس نیز تعیین شد.

آزمون پایانی پس از ارزشیابی پایان ترم درس روش تحقیق بعد از پاسخگویی به اعتراضات دانشجویان مورد استفاده قرار گرفت. آزمون پایانی شامل ۲۰ سوال آگاهی، ۱۲ گویه نگرش همانند آغاز مطالعه و دارای ۲۱ گویه محقق ساخته جهت سنجش رضایت از تدریس در ابعاد فواید تحقیق، ضرورت درس تحقیق و کاربردهای آن بود (نمره‌ی کل گویه های رضایت از تدریس:۱۰۵-۲۱).آگاهی از روش تحقیق توسط سوالات چهار گزینه ای(امتیازهر سوال:۱-۰) و پاسخنامه یکسان و گویه‌های نگرش و رضایت توسط مقیاس پنج گزینه‌ی لیکرت به‌صورت: کاملا موافق(۵امتیاز) تا کاملا مخالف (۱امتیاز) توسط یک عضو هیات علمی آموزش دیده که از گروه های مورد بررسی و اهداف مطالعه مطلع نبود، به‌صورت یکسان نمره دهی شد و اطلاعات به‌دست آمده در نرم افزار آماری ثبت شد.

اعتبار محتوی دو پرسشنامه پیش آزمون و آزمون پایانی توسط ارزیابی ۸ نفر از اعضای هیات علمی رشته‌ی آمار حیاتی، آموزش پزشکی، اپیدمیولوژی و پزشکی اجتماعی مورد تایید قرار گرفت و سپس در مطالعه‌ی اصلی استفاده شد. پایایی با استفاده از روش دو نیمه کردن سوالات و انجام پیش مطالعه بر روی ده دانشجوی مشابه، شامل پنج دانشجوی مونث و پنج دانشجوی مذکر مورد تایید قرار گرفت. ضریب پایایی سوالات آگاهی r=۰/۸٦ و سوالات نگرش r=۰/۸۲ به دست آمد. ضریب پایایی سوالات رضایت از تدریس نیز r=۰/۸٤ بود.

پس از اتمام پژوهش به گروه کنترل نیز اصول روش تحقیق مبتنی بر کاربرد در مراقبت ها و طراحی پژوهش تدریس شد. اطلاعات این مطالعه ضمن استفاده از SPSS 16 و پس از تایید نرمال بودن با آزمون کولموگروف – اسمیرنوف، با آزمون های آماری کای دو جهت تجزیه وتحلیل داده های کیفی (جنسیت دانشجو در گروه تجربی و کنترل)، تی مستقل جهت تجزیه وتحلیل داده های کمی (میانگین نمرات آگاهی، نگرش، رضایت از تدریس، معدل ترم های تحصیلی گذشته و نمره‌ی درس اپیدمیولوژی گروه تجربی در مقایسه با گروه کنترل) و تی زوج (میانگین نمرات شناخت و نگرش دانشجویان نسبت به روش تحقیق در پایان مطالعه در مقایسه با قبل از مداخله) در سطح معنی داری ۰/۰۵ توسط یک متخصص آمار که از اهداف و گروه های مطالعه مطلع نبود تجزیه و تحلیل شد.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

یافته ها

دو گروه تجربی و کنترل از نظر جنسیت فاقد تفاوت معنی دار آماری بودند(P=٠/٤٨٨). میانگین معدل ترم های تحصیلی گذشته گروه تجربی(١٦/٠٢±١/٣٣) مشابه گروه کنترل(١٦/٤٨±١/٢٦) بود(P=٠/١١٨). میانگین نمره درس اصول اپیدمیولوژی گروه تجربی(١٥/٦١±١/١٣) در مقایسه با گروه کنترل (١٥/٥٠±١/١٢) فاقد تفاوت معنی دار آماری بود (P=٠/٦٧٢).

جدول ١: مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی آگاهی گروه تجربی و کنترل از روش تحقیق در پایان مطالعه

*سوالات آگاهی از روش تحقیق	گروه تجربی (میانگین± انحراف معیار)	گروه کنترل (میانگین± انحراف معیار)	سطح معنی داری	آزمون تی
اولین گام در جستجوی شواهد جهت مراقبت مبتنی بر شواهد	٠/٣٨±٠/٤٩	٠/١٧±٠/٣٨	٠/٠٤٥	٢/٠٤١
دلایل وجود سوگیری بیشتر در شواهد توصیفی	٠/٣٣±٠/٤٧	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٠٣٢	٢/١٨٨
شواهد مناسب مرتبط با عوامل خطر بیماری	٠/٣٠±٠/٤٦	٠/١٥±٠/٣٣	٠/١١٠	١/٦١٩
دلایل معتبر بودن شواهد تجربی	٠/٤١±٠/٤٩	٠/١٧±٠/٣٨	٠/٠٢٥	٢/٢٨٠
نشانگرهای کنترل مغشوش کننده ها در شواهد	٠/٣٥±٠/٤٨	٠/١٥±٠/٣٦	٠/٠٣٨	٢/١٠٧
شرایطی که قابلیت مقایسه گروه ها ی مطالعه در شواهد را کاهش می یابد	٠/٢٥±٠/٤٤	٠/٠٧±٠/٢٦	٠/٠٣٤	٢/١٦٣
بیان مسئله تحقیق با توجه به آن تنظیم می گردد	٠/٣٣±٠/٤٧	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٠٣٢	٢/١٨٨
اولین و آخرین نوع مطالعاتی که در هر موضوع علمی انجام می شود	٠/٣٣±٠/٤٧	٠/٢٠±٠/٤٠	٠/٢٠٧	١/٢٧٣
راه کار پیشگیری از آگاهی محقق و نمونه ها از گروه های مورد مطالعه	٠/٢٨±٠/٤٥	٠/١٠±٠/٣٠	٠/٠٤٥	٢/٠٣٩
مشخصه ملاک ورود و خروج نمونه ها در گروه های تحقیق مورد- شاهدی	٠/٢٠±٠/٤٠	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٣٦٩	٠/٩٠٥
مشخصات تحقیق نیمه تجربی	٠/٣٣±٠/٤٧	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٠٣٢	٢/١٨٨
مشخصه هایی از روش کار تحقیق که با جامعه پژوهش مرتبط است	٠/٣٠±٠/٤٦	٠/٢٣±٠/٤٢	٠/٢٢٠	١/٢٣٨
تفاوت های تحقیق همگروهی و مورد شاهدی	٠/٣٣±٠/٤٧	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٠٣٢	٢/١٨٨
روش های همسان سازی گروهی متغییر های مخدوش کننده	٠/٢٥±٠/٤٤	٠/٠٧±٠/٢٦	٠/٠٣٤	٢/١٦٣
مفهوم تحقیق یک سو کور	٠/٢٥±٠/٤٤	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٠٣٢	٢/١٨٨
اصول روش تحقیق که جهت ارتقاء مراقبت های جامع نگر کاربرد دارد	٠/٢٥±٠/٤٤	٠/١٥±٠/٣٦	٠/٢٦٨	١/١١٦
در پیشگیری از نتایج کاذب آزمایشات خون کدام اصول روش تحقیق کاربرد دارد	٠/٢٥±٠/٤٤	٠/١٢±٠/٣٣	٠/١٥٥	١/٤٣٧
طی ارایه آموزش به بیمار کدام اصول تحقیق مورد استفاده قرار می گیرد	٠/٢٨±٠/٤٥	٠/١٠±٠/٣٠	٠/٠٩٥	١/٦٩٢
اصول تحقیق که در ارزیابی یادگیری پس از آموزش بهداشت کاربرد دارد	٠/٣٣±٠/٤٧	٠/١٢±٠/٣٣	٠/٠٣٢	٢/١٨٨
درک خطر نسبی عامل خطر بیماری با شناخت کدام ابعاد تحقیق مرتبط است	٠/٢٨±٠/٤٥	٠/١٠±٠/٣٠	٠/٠٤٥	٢/٠٣٩
میانگین نمره کل	٦/١٧±٨/٦٨	٢/٧٦±٥/٥١	٠/٠٤١	٢/٠٨٠

*امتیاز پاسخ سوالات آگاهی(١-٠)

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

قبل از مداخله میانگین نمره‌ی کل آگاهی گروه تجربی(۱/۶۹±٤/۷۹) و کنترل(۱/۵٦±۳/۹۰) از روش تحقیق در مقایسه با یکدیگر فاقد تفاوت معنی دار آماری بود(P=۰/۸۹۷). میانگین نمره‌ی کل نگرش گروه تجربی (۳۹/۳۳±۱۵/۵۹) و کنترل (۳۵/۷٤±۱٤/٤۱) نسبت به روش تحقیق نیز قبل مداخله مشابه یکدیگر بود(P=۰/۲۹٤).

میانگین نمره‌ی کل آگاهی گروه تجربی پس از مداخله (٦/۱۷±۸/٦۲) در مقایسه با قبل از مداخله (۱/٦۹±٤/۷۹) به‌طور معنی دار افزایش یافت (P<۰/۰۰۰۱). میانگین نمره‌ی کل آگاهی گروه کنترل نیز در پایان مطالعه (۲/۷٦±۵/۵۱) در مقایسه با ابتدای مطالعه (۱/۵٦±۳/۹۰) دارای تفاوت معنی دار آماری بود(P<۰/۰۲۸) .

پس از مداخله میانگین نمره‌ی کل شناخت روش تحقیق درگروه تجربی در مقایسه با گروه کنترل به‌طور معنی دار افزایش یافت و در جدول ۱ آورده شده است.

میانگین نمره‌ی کل نگرش گروه تجربی نسبت به درس روش تحقیق پس از مداخله (٤۳/۷٤±۱۰/۱۷) در مقایسه با قبل از مداخله (۳۹/۳۳±۱۵/۵۹) بطور معنی دار افزایش یافت (P<۰/۰۱۵). میانگین نمره‌ی کل نگرش گروه کنترل نیز در پایان مطالعه (۳۷/۸٤±۱۲/۹۱) در مقایسه با ابتدای مطالعه (۳۵/۷٤±۱٤/٤۱) دارای تفاوت معنی دار آماری بود(P<۰/۰۰٤). پس از مداخله میانگین نمره‌ی کل نگرش گروه تجربی نسبت به روش تحقیق به‌طور معنی دار بالاتر از گروه کنترل بود که در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲: مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی نگرش گروه تجربی و کنترل نسبت به روش تحقیق در پایان مطالعه

*گویه های نگرش دانشجویان نسبت به روش تحقیق	گروه تجربی (میانگین± انحراف معیار)	گروه کنترل (میانگین± انحراف معیار)	سطح معنی داری	آزمون تی
حل مشکلات موجود در مراقبت های بهداشتی و درمانی را به روش علمی دوست دارم	۳/٦۹±۱/۱۰	۳/۱۲±۱/۳٦	۰/۰٤۸	۲/۰۱۱
با استفاده از نتایج تحقیقات درستی تصمیم گیری های بهداشتی و درمانی ارزیابی می شود	۳/٦٦±۱/۳۲	۳/۲۵±۱/۳۱	۰/۱۷۳	۱/۳۷٤
انجام مداوم تحقیقات علوم پزشکی جهت ارتقای سلامت جامعه مورد استفاده قرار می گیرد	۳/۷٦±۱/۱۵	۳/۲۸±۱/۱٤	۰/۰٦٦	۱/۸٦۸
انجام پژوهش موجب افزایش علاقه به علم می گردد	۳/۵۸±۱/۳۳	۳/٤۱±۱/۲۲	۰/۵۳۸	۰/٦۱۸
به چاپ رساندن مقاله در نشریات با ارتقای یادگیری روش تحقیق و دانش همراه است	۳/٤۳±۱/۳۵	۳/۱۷±۱/۲۹	۰/۳۹۵	۰/۸۵۵
وجود درس روش تحقیق در کلیه‌ی رشته های دانشگاه یک ضرورت است	۳/٦۹±۱/۱۰	۳/۱۵±۱/۲۸	۰/۰۵۱	۱/۹۸۲
دانشجویان علوم پزشکی باید مهارت های انجام تحقیق را کسب نمایند	۳/٦٦±۱/۱۵	۲/۹۷±۱/۲۰	۰/۰۱۱	۲/۵۹۳
تدریس دروس مختلف دانشگاه با رویکرد مبتنی بر شواهد ضروری است	۳/۷۱±۱/۱٦	۳/۱۰±۱/۲۰	۰/۰۲۵	۲/۲۸۵
تمایل دارم با استفاده از نتایج تحقیقات مراقبت های بهداشتی و درمانی را ارتقاء بدهم	۳/۷٤±۱/۱۸	۳/۱۵±۱/۲٦	۰/۰۳۷	۲/۱۲۲
در به‌کارگیری نتایج تحقیقات در مراقبت های بهداشتی درمانی مشارکت عملی می نمایم	۳/۵۸±۱/۳۵	۳/۰۷±۱/۳۰	۰/۰۹۲	۱/۷۰٤
باید نتایج تحقیقات در کلیه عملکردهای مراکز بهداشتی و درمانی استفاده شود	۳/۵۱±۱/۲۵	۳/۰۵±۱/۳۵	۰/۱۲۳	۱/۵٦۰
مطالعه‌ی مقالات علمی می‌تواند موجب بهبود مراقبت های بهداشتی درمانی گردد	۳/٦٦±۱/۲۸	۳/۰۷±۱/۳۲	۰/۰۵۰	۱/۹۹٦
میانگین نمره‌ی کل نگرش	٤۳/۷٤±۱۰/۱۷	۳۷/۸٤±۱۲/۹۱	۰/۰۲۸	۲/۲٤۰

*نمره لیکرت ۵-۱

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

میانگین نمره‌ی رضایت گروه تجربی و کنترل از تدریس روش تحقیق در جدول ۳ آورده شده است. میانگین نمره‌ی کل رضایت گروه تجربی از تدریس به‌طور معنی دار بالاتر از تدریس به روش بحث گروهی در گروه کنترل بود.

جدول ۳: مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی رضایت از تدریس در گروه تجربی و کنترل

*گویه های رضایت از تدریس	گروه تجربی (میانگین± انحراف معیار)	گروه کنترل (میانگین± انحراف معیار)	سطح معنی داری	آزمون تی
یادگیری روش تحقیق با تدریس مبتنی بر مراقبت مبتنی بر شواهد تسهیل می شود	۳/۹٤±۱/۱۲	۳/۲۳±۱/٤۲	۰/۰۱٦	۲/٤۷٤
توانایی جستجو و دستیابی به شواهد جهت طراحی،اجراء و گزارش نتایج تحقیق ضروری است	۳/٦٦±۱/۱۰	۳/۳۰±۱/۳۷	۰/۲۰۹	۱/۲٦۷
ارزیابی صحت شواهد موجب افزایش شناخت روش کار انواع تحقیق می گردد	٤/۰۲±۱/۱۳	۳/۳۸±۱/٤۲	۰/۰۳۱	۲/۱۹۷
در این تدریس توانایی بکارگیری شواهد معتبر جهت بهبود مراقبت ها افزایش یافت	۳/۷٤±۱/۲۰	۳/۳۵±۱/۳۸	۰/۱۹۵	۱/۳۰۷
توانایی ارزیابی اثربخشی شواهد جهت بهبود مراقبت ها با افزایش علاقه به تحقیق همراه است	۳/۵۱±۱/۲۵	۳/۳۳±۱/۳۲	۰/۵٤۱	۰/٦۱۵
رویکرد تدریس موجب افزایش علاقه به روش تحقیق گردید	۳/۱۵±۱/۳۰	۳/۳۰±۱/۳۹	۰/٦۱۷	-۰/۵۰۲
تدریس تحقیق هم زمان با طراحی گروهی آن موجب تسهیل یادگیری روش تحقیق می شود	۳/۸۹±۱/۲۰	۳/۳۸±۱/۳٤	۰/۰۸۱	۱/۷٦۷
اجرای پیش مطالعه تحقیق موجب افزایش شناخت روش تحقیق می گردد	٤/۰۷±۱/۰۳	۳/۵۱±۱/۰۹	۰/۰۲۲	۲/۳۳۵
تنظیم طرح تحقیق موجب درک بهتر اصول تحقیق بصورت عملی می شود	۳/۸۲±۱/۲۵	۳/٤۳±۱/٤۲	۰/۲۱۰	۱/۲٦۳
توانایی بکارگیری مقالات جهت طراحی طرح تحقیق را کسب نمودم	۳/۸۲±۱/۲۷	۳/٤۳±۱/٤۲	۰/۲۱٤	۱/۲۵٤۵
طراحی گروهی طرح تحقیق موجب تسهیل یادگیری روش تحقیق می گردد	۳/۸٤±۱/۱۸	۳/۳۸±۱/۳٤	۰/۱۱۲	۱/٦۰۷
طراحی پژوهش با تدریس تحقیق مبتنی بر مراقبت مبتنی بر شواهد تسهیل می شود	٤/۰۷±۱/۲۰	۳/٦۹±۱/۱۵	۰/۱۵۳	۱/٤٤٤
نظارت و کمک مداوم مدرس جهت یادگیری روش تحقیق ضروری است	۳/۹۷±۱/۱۳	۳/٤۱±۱/٤۲	۰/۰۵۷	۱/۹۳۱
یادگیری روش تحقیق موجب تسهیل یادگیری دروس دیگر می شود	۳/۲۵±۱/۲۹	۳/۳۸±۱/۱۳	۰/٦٤۳	-۰/٤٦۵
یادگیری روش تحقیق جهت ارتقاء مهارت های شغلی ضروری است	۳/۸٤±۱/۳۰	۳/٦۱±۱/۰۹	۰/٤۰۰	۰/۸٤٦
شناخت روش تحقیق جهت بهبود ارایه مراقبتها ی بهداشتی و درمانی ضرورت دارد	۲/۸۹±۱/۳۵	۳/۲۸±۱/۱۲	۰/۱۷٦	-۱/۳٦٦
حجم تدریس روش تحقیق با توانایی های دانشجویان متناسب بود	۳/۷۱±۱/۰۹	۳/٦٦±۱/٤۲	۰/۸۵۹	۰/۱۷۸
وظایف دانشجودر طی تدریس روش تحقیق متناسب با قابلیت هایش بود	۳/۷٦±۱/۱۳	۳/۱۷±۱/۳۹	۰/۰٤٤	۲/۰۵۰
گام ها و مراحل تدریس روش تحقیق موجب تسهیل یادگیری شد	۳/۸۷±۱/۰۸	۳/۳۵±۱/٤٤	۰/۰۷۹	۱/۷۷۸
محتوی تدریس روش تحقیق با سطح شناخت دانشجویان تطابق داشت	۳/۷٦±۱/۱۱	۳/۱۵±۱/٤۰	۰/۰۳۵	۲/۱٤۵
زمان تخصیص داده شده جهت فعالیت های تدریس روش تحقیق مناسب بود	۳/۹۷±۱/۱۵	۳/٤٦±۱/٤۸	۰/۰۹۳	۱/۷۰۱
میانگین نمره کل رضایت از تدریس	۷۸/٦۱±۸/٦۷	۷۱/۲۳±۹/۲٤	۰/۰۰۱	۳/٦۳۷

*نمره لیکرت ۵-۱

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

بحث

نتایج مطالعه‌ی حاضر نشان دهنده‌ی افزایش معنی دار میانگین نمره‌ی کل آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس گروه تجربی در مقایسه با گروه کنترل پس از مداخله بود که هم سو با نتایج بررسی های قبلی است که در طی تدریس روش تحقیق از مشارکت عملی دانشجویان در انجام یک تحقیق جهت یادگیری "دروس مرتبط با موضوع تحقیق" استفاده شده است (٢٤). در مطالعه‌ی حاضر کاربردهای متعدد روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت‌ها مانند آموزش به بیمار، مراقبت‌های جامع نگر، ارتباط با بیمار و اندازه گیری ها در طب بالینی آموزش داده شد.

در مطالعه‌ی حاضر قبل از مداخله میانگین نمره‌ی کل آگاهی دانشجویان گروه تجربی و کنترل از روش تحقیق از نمره‌ی حداکثر ٢٠ مشابه یکدیگر و به ترتیب ١/٦٩±٤/٧٩ و١/٥٦±٣/٩٠ بود و میانگین نمره‌ی کل نگرش از نمره‌ی حداکثر ٦٠ به‌ترتیب ١٥/٥٩±٣٩/٣٣ و ١٤/٤١±٣٥/٧٤ بود. پس از مداخله میانگین نمره‌ی کل آگاهی و نگرش گروه تجربی به‌طور معنی دار بالاتر از گروه کنترل بود که مشابه نتایج مطالعات قبلی است (١٧و٩). در مطالعه‌ی توصیفی هرین و همکاران(٣٠) بر روی ٩٣٢ دانشجوی سال دوم رشته‌ی پزشکی نمره‌ی نگرش ٢٢±١٦٦ از نمره‌ی حداکثر ٢٢٥ و نمره‌ی آگاهی از روش تحقیق ١/٧±٣/٢ از نمره‌ی کل هشت بود که مشابه نتایج مطالعه‌ی حاضر است. مطالعه‌ی هرین مقطعی است اما این مطالعه نیمه تجربی بود و آگاهی و نگرش در آغاز و پایان مطالعه تعیین و با یکدیگر مقایسه شد. در مطالعه‌ی توصیفی١١٦ دانشجوی علوم پزشکی توسط گایری و همکاران نیز(٣١) آگاهی دانشجویان از روش تحقیق کم اما نگرش آنان نسبت به انجام تحقیق بهداشتی مثبت بود. ٩١/٤ درصد از دانشجویان معتقد بودند که بهبودی و عاقبت بیماران با تحقیقات پزشکی بهبود می‌یابد و ٧٠/٧ درصد تمایل به مشارکت در کارگاه آموزشی روش تحقیق را داشتند که هم سو با نتایج مطالعه حاضر و مطالعه‌ی هرین و همکاران است (٣٠). در پایان این مطالعه نیز گروه تجربی به‌طور معنی دار بیشتر از گروه کنترل اعتقاد داشتند که دانشجویان علوم پزشکی باید مهارت های انجام تحقیق را کسب نمایند. افزایش معنی دار میانگین نمره‌ی کل آگاهی گروه تجربی در مقایسه با گروه کنترل در پایان مطالعه می‌تواند ناشی از یادگیری جامع گروه تجربی از روش تحقیق باشد(١٧).

آیریلند تجربه و احساسات ١٥ دانشجوی رشته‌ی پرستاری را نسبت به تحقیق پس از مشارکت آنان در انجام یک پژوهش مطالعه نمود. نتایج نشان دهنده‌ی آگاهی بهتر دانشجویان از نقش پژوهش به عنوان پایه و اساس ارایه‌ی مراقبت‌ها بود(٣). در پایان این مطالعه نیز گروه تجربی به‌طور معنی دار بیشتر از گروه کنترل اعتقاد داشتند که به برطرف نمودن مشکلات موجود در مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و ارتقای مراقبت‌ها علاقه دارند. همچنین دانشجویان تدریس دروس مختلف دانشگاه با رویکرد مبتنی بر شواهد را به عنوان یک ضرورت اعلام نمودند. یافته های فوق می‌تواند نشان دهنده‌ی موثر بودن تدریس مبتنی بر کاربردهای تحقیق در ایجاد علاقه به روش تحقیق به دلیل کاربردی بودن آن در ارایه‌ی مراقبت‌ها باشد.

در مطالعه‌ی حاضر دانشجویان گروه تجربی پس از تشکیل ١١ گروه، به‌طور تیمی ١١پژوهش را بر روی مشکلات بهداشتی و درمانی طراحی و پیش مطالعه هر یک را انجام دادند و میانگین نمره‌ی کل رضایت از تدریس آنان بالاتر از گروه کنترل بود که در مطالعات قبلی نیز گزارش شده است (٢٥). نتایج فوق ضرورت طراحی پژوهش و اجرای پیش مطالعه را در تدریس روش تحقیق مورد تاکید قرار می دهد.

در مطالعه‌ی ٥١ دانشجو توسط کارلیسل و همکاران (٢٥) نیز از دیدگاه دانشجویان یادگیری روش تحقیق مبتنی بر حل

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

مساله موجب علاقه مندی بیشتر نسبت به تحقیق در مقایسه با تدریس سنتی می‌گردد که با نتایج مطالعه‌ی حاضر انطباق دارد. مطالعه‌ی نظرات ۱۹ دانشجوی علوم پزشکی توسط کیم(٢٦) نسبت به درس تحقیق که به روش تیمی ارایه شده بود نیز نشان دهنده‌ی افزایش یادگیری و رضایت دانشجویان از یادگیری روش تحقیق به‌صورت تیمی بود. در این مطالعه نیز همانند دو مطالعه‌ی فوق در گروه تجربی تاکید بر یادگیری گروهی و تنظیم طرح پیشنهادی تحقیق بر روی مشکلات بهداشتی درمانی بود.

در مطالعه‌ی نیمه تجربی شریف و همکاران(۱۷) جهت ارتقای یادگیری و رضایت ۱۳۵ دانشجوی مقطع کارشناسی رشته‌ی پرستاری طی تدریس روش تحقیق از دو مداخله هم زمان استفاده شد. مشارکت عملی دانشجویان در بخشی از یک تحقیق مرتبط با تاثیر ورزش بر ترک سیگار، همچنین طراحی و اجرای یک تحقیق بر روی یک مراقبت پرستاری بود. نتایج نشان دهنده‌ی افزایش یادگیری و رضایت دانشجویان بود. در مطالعه‌ی کیفی نیوتن(٢٤) نیز جهت تدریس روش تحقیق ۲۳ دانشجوی رشته‌ی مامایی به مدت سه سال پاسخ زنان نسبت به زایمان سزارین را گردآوری و در تجزیه و تحلیل اطلاعات مشارکت نمودند که نتایج نشان دهنده‌ی یادگیری بالاتر دانشجویان بود که هم سو با نتایج مطالعه‌ی حاضر می‌باشند.

در مطالعه‌ی حاضر گروه های دانشجویان در اجرای طرح های تحقیقاتی دانشگاه مشارکت نداشتند و فقط پیش مطالعه طرح تحقیق پیشنهادی را که خود در ارتباط با مشکلات بهداشتی درمانی تهیه نموده بودند، اجرا نمودند. ایجاد یک تجربه‌ی زنده در تدریس روش تحقیق موجب افزایش یادگیری روش تحقیق، ایجاد تعادل بین مطالب تئوری و دنیای واقعی و شفاف شدن اصول علمی تحقیق می گردد(۱۷).

در مطالعه‌ی حاضر گروه تجربی به-طور معنی دار بیشتر از گروه کنترل اعتقاد داشتند که یادگیری روش تحقیق با تدریس مبتنی بر کاربردهای تحقیق در مراقبت ها تسهیل می‌شود و توانایی ارزیابی صحت شواهد موجب افزایش شناخت روش تحقیق می‌گردد. در مطالعات قبلی ارتقای توانایی ارزیابی صحت شواهد با رضایت از تدریس تحقیق(۲۹) و افزایش انگیزه‌ی به‌کارگیری "مراقبت مبتنی بر شواهد" همراه است (۱۳).

بنابراین افزایش توانایی نقد صحت مقالات توسط دانشجویان به عنوان یک راه کار کمک کننده به افزایش یادگیری روش تحقیق جهت مطالعات بعدی پیشنهاد می شود.

در پایان این مطالعه میانگین نمره‌ی کل رضایت از تدریس گروه تجربی به‌طور معنی دار بالاتر از گروه کنترل بود. دانشجویان گروه تجربی به‌طور معنی دار بیشتر از گروه کنترل اعتقاد داشتند که اجرای پیش مطالعه طرح پیشنهادی تحقیق موجب افزایش یادگیری روش تحقیق و رضایت آنان از تدریس می گردد. از طرفی میانگین نمره‌ی کل رضایت گروه تجربی از طراحی و اجرای پیش مطالعه تحقیق به‌طور معنی دار بیشتر از گروه کنترل بود. ایجاد یک تجربه‌ی عملی و کمک به دانشجو جهت انجام یک تحقیق در موفقیت تدریس نقش دارد(۷). مشارکت عملی دانشجویان در درس روش تحقیق اگر با یادگیری همراه گردد می‌تواند با افزایش علاقه آنان نسبت به درس نیز همراه شود(۹). مصطفی و همکاران(۳۲) نیز در یک مطالعه‌ی توصیفی نگرش و ادراکات ۲۷ دانشجوی پزشکی را نسبت به مشارکت دادن دانشجویان پزشکی در تحقیق مورد ارزیابی قرار دادند که نتایج نشان دهنده‌ی علاقه‌ی دانشجویان نسبت به مشارکت در تحقیق بود.

تدریس روش تحقیق مبتنی بر کاربردهای آن در مراقبت های بهداشتی درمانی، طراحی و اجرای پیش مطالعه‌ی تحقیق با توجه به کار تیمی و عملی باعث می‌گردد تا دانشجویان حیاتی بودن ارتباط تحقیق با ارایه‌ی مراقبت ها را درک نمایند (٦). دانشجویان گروه تجربی در پایان مطالعه اعتقاد داشتند که به حل مشکلات موجود در مراقبت های بهداشتی و درمانی به

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

روش علمی و ارتقای مراقبت ها با رویکرد مبتنی بر شواهد علاقه دارند و تدریس دروس مختلف دانشگاه با رویکرد مبتنی بر شواهد یک ضرورت است.

بنابراین تدریس سنتی روش تحقیق رویکرد مناسبی جهت آموزش درس فوق نمی‌باشد اما تدریس مبتنی بر طراحی طرح پیشنهادی تحقیق و کاربردها در ارایه مراقبت ها می‌تواند در افزایش آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس موثر باشد.

در بررسی حاضر پیشگیری از تبادل احتمالی اطلاعات مطالعه بین دانشجویان گروه تجربی و کنترل به‌طور کامل میسر نبود و محدودیت این مطالعه است.

نتیجه گیری

آموزش کاربردهای روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت‌های بهداشتی درمانی، طراحی طرح پیشنهادی یک تحقیق و اجرای پیش مطالعه آن توسط گروه های کوچک از دانشجویان در افزایش آگاهی، نگرش و رضایت از تدریس درس روش تحقیق موثر بود. تطابق رویکرد تدریس با توانایی‌های دانشجویان، تسهیل یادگیری روش تحقیق توسط آموزش کاربردهای آن به‌خصوص توسط یادگیری کاربرد های روش تحقیق در ارایه‌ی مراقبت ها با رویکرد مبتنی بر شواهد در نتایج فوق نقش دارند. درک دانشجویان گروه تجربی از ضرورت کسب مهارت های انجام تحقیق و تدریس دروس مختلف دانشگاه با رویکرد مبتنی بر شواهد، علاقه مند شدن آن‌ها به حل مشکلات موجود در مراقبت های بهداشتی و درمانی و ارتقای مراقبت ها با استفاده از نتایج تحقیقات نیز در این نتایج موثرند. بنابراین به‌کارگیری این رویکرد تدریس توصیه می‌شود. با این وجود انجام مطالعات بیشتر پیشنهاد می گردد.

تقدیر و تشکر

از همکاری صمیمانه دانشجویان ترم پنجم رشته‌ی پرستاری در انجام این مطالعه تشکر و قدردانی می نماییم.

References

1- Sackett DL, Rosenberg WM, Gray JA, Haynes RB, Richardson WS. Evidence based medicine: what it is and what it isn't. *BMJ*.1996; 312(7023): 71-2.

2- Vujaklija A, Hren D, Sambunjak D, et al. Can teaching research methodology influence students' attitude toward science? Cohort study and nonrandomized trial in a single medical school. *J Investig Med*. 2010; 58(2): 282-6.

3- Ireland M. Baccalaureate student participation in a faculty research project: a win-win experience. *J N Y State Nurses Assoc*. 2006; 37(2): 10-5.

4- Morrison-Beedy D, Côté-Arsenault D. The cookie experiment revisited: broadened dimensions for teaching nursing research. *Nurse Educ*. 2000; 25(6): 294-6.

5- Moss V, Nesbitt B. Making nursing research "real": an experiential approach. *Nurse Educ*. 2003; 28(2): 63-5.

6- McCurry MK, Martins DC. Teaching undergraduate nursing research: a comparison of traditional and innovative approaches for success with millennial learners. *J Nurs Educ*. 2010; 49(5): 276-9.

7- Niven E, Roy DE, Schaefer BA, Gasquoine SE, Ward FA. Making research real: embedding a longitudinal study in a taught research course for undergraduate nursing students. *Nurse Educ Today*. 2013; 33(1): 64-8.

8- August-Brady MM. Teaching undergraduate

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

research from a process perspective. *J Nurs Educ*. 2005; 44(11): 519-21.

9- Henoch I, Jakobsson Ung E, Ozanne A, et al. Nursing students' experiences of involvement in clinical research: an exploratory study. *Nurse Educ Pract*. 2014; 14(2): 188-94.

10- Hamilton J. Teaching research to graduate nursing students: a strategy using clinically based research projects. *Nurs Forum*. 2010; 45(4): 260-5.

11- Ciliska D. Educating for evidence-based practice. *J Prof Nurs*. 2005; 21(6): 345-50.

12- Jones SC, Crookes PA, Johnson KM. Teaching critical appraisal skills for nursing research.*Nurse Educ Pract*. 2011; 11(5): 327-32.

13- Balakas K, Sparks L. Teaching research and evidence-based practice using a service-learning approach. *J Nurs Educ*. 2010; 49(12): 691-5.

14- Sastre EA, Denny JC, McCoy JA, McCoy AB, Spickard A. Teaching evidence-based medicine: Impact on students' literature use and inpatient clinical documentation. *Med Teach*. 2011; 33(6): e306-12.

15- Allin-Pfister AC. Are we realistic about nursing research in nursing schools? *Rech Soins Infirm*. 2006; 87: 136-9.

16- Elstein AS. On the origins and development of evidence-based medicine and medical decision making. *Inflamm Res*. 2004; 53: S184–9.

17- Sheriff S, Chaney S. Active participation in a research study: a teaching strategy. *Nurse Educ*. 2006; 31(2): 53-6.

18- Riley SC, Morton J, Ray DC, Swann DG, Davidson DJ. An integrated model for developing research skills in an undergraduate medical curriculum: appraisal of an approach using student selected components. *Perspect Med Educ*. 2013; 2(4): 230-47.

19- Arias V MM, López L MV, Jaramillo V DE. Teaching research: the experience in the collective health master program.at the University of Antioquia, Colombia. *Rev Lat Am Enfermagem*. 2007; 15(3): 487-92.

20- Cullen R, Clark M, Esson R. Evidence-based information-seeking skills of junior doctors entering the workforce: an evaluation of the impact of information literacy training during pre-clinical years. *Health Info Libr J*. 2011; 28(2): 119-29.

21- Meeker MA, Jones JM, Flanagan NA. Teaching undergraduate nursing research from an evidence-based practice perspective. *J Nurs Educ*. 2008; 47(8): 376-9.

22- Kennel S, Burns S, Horn H. Stimulating student interest in nursing research: a program pairing students with practicing clinician researchers. *J Nurs Educ*. 2009; 48(4): 209-12.

23- Walsh SM, Chang CY, Schmidt LA, Yoepp JH. Lowering stress while teaching research: a creative arts intervention in the classroom. *J Nurs Educ*. 2005; 44(7): 330-3.

24- Newton JM, McKenna LG, Gilmour C, Fawcett J. Exploring a pedagogical approach to integrating research, practice and teaching. *Int J Nurs Educ Scholarsh*. 2010;7:Article3.

25- Carlisle C, Ibbotson T. Introducing problem-

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

based learning into research methods teaching: student and facilitator evaluation. *Nurse Educ Today*. 2005; 25(7): 527-41.

26- Kim SY. Students' evaluation of a team-based course on research and publication ethics: attitude change in medical school graduate students. *J Educ Eval Health Prof*. 2008; 5: 3.

27- Arthur D, Wong FK. The effects of the 'learning by proposing to do' approach on Hong Kong nursing students' research orientation, attitude toward research, knowledge, and research skill. *Nurse Educ Today*. 2000; 20(8): 662-71.

28- Tsai HM, Cheng CY, Chang CH, Liou SR. Preparing the future nurses for nursing research: a creative teaching strategy for RN-to-BSN students. *Int J Nurs Pract*. 2014; 20(1): 25-31.

29- Jakubec SL, Astle BJ. Students connecting critical appraisal to evidence-based practice: a teaching-learning activity for research literacy. *J Nurs Educ*. 2013; 52(1): 56-8.

30- Hren D, Lukić IK, Marusić A, et al. Teaching research methodology in medical schools: students' attitudes towards and knowledge about science. *Med Educ*. 2004; 38(1): 81-6.

31- Giri PA, Bangal VB, Phalke DB. Knowledge, Attitude and Practices towards Medical Research amongst the Postgraduate Students of Pravara Institute of Medical Sciences University of Central India. *J Family Med Prim Care*. 2014; 3(1): 22-4.

32- Mostafa SR, Khashab SK, Fouaad AS, Abdel Baky MA, Waly AM. Engaging undergraduate medical students in health research: students' perceptions and attitudes, and evaluation of a training workshop on research methodology. *J Egypt Public Health Assoc*. 2006; 81(1-2): 99-118.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]

A Study on the Effect of Practical Teaching Research Methodology to Nursing Students

Madarshahian F[1], Hassanabadi M[2], Khazaei S[3]

[1] Dept of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
[2]Dept. of Community and Public Health, Faculty of Nursing, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
[3]Dept. of Neonatal Health, Ministry of Health, Tehran, Iran

Corresponding Author: Madarshahian F, Dept of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
Email: f_madarshahian@yahoo.com
Received: 1 May 2014 ***Accepted:*** 30 Sep 2014

Background and Objective: Traditional teaching of research methodology is associated with poor learning and dissatisfaction. In this study the effect of practical teaching research methodology to nursing students was considered.

Materials and Methods: In this quasi experimental study fifth semester nursing students at Birjand University of medical sciences were selected through census method in 2012. The subjects were divided into experimental and control groups of 39 students. Intervention included practical research methodology. Two researcher-developed questionnaires were used at the beginning and end of the study. Data were analyzed by Chi-square, independent and paired t-tests using SPSS 16 software.

Results: After intervention, the total research knowledge score ($P<0.041$), attitude ($P<0.028$) and teaching satisfaction of experimental group were higher than those of the control group ($P<0.001$).

Conclusion: It was found that teaching practical research methodology to nursing students was effective in enhancing knowledge, attitude and learning research skills.

Keywords: Research methodology, Knowledge, Attitude, Satisfaction, Teaching

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-28]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1394.8.17.7.9]